

Den 18. februar 2015 blev i sag nr. 85614:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstagerne har familieforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S. De klager ved deres advokat over selskabets afslag på at yde dækning for tyveri af en iPad og skolebøger, som klagernes datter havde lånt af sin skole til brug for undervisning.

Det fremgår af sagen, at klagernes datter den 27/9 2013 fik stjålet sin skoletaske, hvori der bl.a. lå en iPad og nogle skolebøger.

Selskabet har afvist at yde dækning for tyveriet med henvisning til, at den stjalne iPad og skolebøgerne tilhørte skolen, og at klagerne ikke bar tyveririsikoen for genstandene, da der ikke er tale om objektivt ansvar jf. DL 5-8-1, og da en aftale, klagerne havde indgået med skolen om, at klagerne bar tyveririsikoen for iPaden, er ugyldig. For så vidt angår ansvarsforsikringen har selskabet anført, at forsikringen ikke dækker ansvar for skader på lånte genstande, der er i forsikredes varetægt ud over en måned.

I en udateret kontrakt med skolen vedrørende lån af Ipad har klagerne bl.a. skrevet under på følgende:

"Kontrakt for iPads i 1f

Din iPad er personlig, men tilhører skolen. Du låner den altså teknisk set i 3 år.

...

Hvis din iPad bliver væk, bliver stjålet eller går i stykker (hvis du taber den, den bliver våd eller lignende) skal du selv dække det. Sørg for at du er dækket af familie forsikring."

2.

85614

Uddannelseslederen på klagernes datters skole har i erklæring af 28/8 2014 bl.a. oplyst:

"... Gymnasium valgte på forsøgsbasis at indføre IT-klasser i 2013. Eleverne i disse IT-klasser fik udleveret en iPad. iPads blev udleveret i begyndelsen af elevernes første skoleår. Ved udleveringen underskrev førstearseleverne i IT-klasserne en kontrakt kaldet 'kontrakt for iPads i [klassenavn]', som også blev underskrevet af forældrene.

... Gymnasium har endnu ikke taget stilling til, hvorvidt de udleverede iPads skal returneres til ... Gymnasium efter endt studentereksamen, da det endnu er uklart, om iPads er i en sådan stand efter 3 års undervisnings- og privat brug, at de har værdi for fremtidig undervisningsbrug. Eleverne har den fulde brugsret over iPads"

Da selskabet afviste at yde dækning for den stjålne iPad indbragte klagernes advokat sagen for nævnet ved klageskema af 8/1 2014, hvor det bl.a. er gjort gældende:

"Klager gør gældende, at Alm. Brand har pligt til dække tabet af Effekterne i medfør af klagers familieforsikring med policenr.: ...547 (vedlagt som bilag 1).

Af forsikringsbetingelsernes afsnit 2.1. følger, at '*forsikringen omfatter indbo og andre private ejendele, som er anført i dækningstemaet, og som sikrede ejer eller i øvrigt bærer risikoen for*'.

Det almindelige udgangspunkt i dansk ret er, at låntager bærer et objektiv erstatningsansvar for det lånte, når låneforholdet sker i låntagers interesse, jf. Danske Lov 5-8-1. Klager gør gældende, at udlånet af Effekterne er sket i klagers datters interesse, hvorfor klagers datter bærer risikoen for de lånte genstande samt disses hændelige undergang.

...

Alm. Brand kan ikke på andet grundlag i henhold til policen fritages fra at udbetale erstatning.

Betingelserne for at opnå forsikringsdækning i henhold til familieforsikringen er således opfyldt, og Alm. Brand har pligt til at yde forsikringsdækning.

Klager anmeldte sit krav til Alm. Brand den 27. september 2013. Alm. Brand afviste endeligt at dække kravet ved brev af 24. oktober 2013 (vedlagt som Bilag 3).

Klager indgav herefter en klage til Alm. Brands Kundeambassadør den 13. november 2013 (vedlagt som Bilag 4) med bistand fra advokatfirmaet ... Alm. Brands kundeambassadør afviste kravet telefonisk overfor advokatfuldmægtig ... den 20. december 2013 og eftersendte en skriftlig begrundelse den 21. december 2013 (vedlagt som Bilag 5).

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)

Klager ønsker at Alm. Brand skal anerkende, at tyveriet af effekterne er dækket af familieforsikring med policenr.: ...547, og at Alm. Brand skal udbetale den erstatning, som klageren herefter har krav på."

Selskabet har i sit svar af 18/2 2014 til nævnet bl.a. anført:

"Begrundelse for vores afgørelse:

Det følger af aftalen mellem kunden og ... Gymnasium (bilag 2), at kunden låner iPad'en for en periode på 3 år, men at iPad'en tilhører ... Gymnasium og derfor også skal tilbageleveres efter endt låneperiode.

Da iPad'en er en lånt genstand jf. bilag 2, er den ikke omfattet af forsikringsdækningen på kundens familieforsikring. Det følger af forsikringsbetingelserne, at forsikringen ikke dækker ansvar:

- der udelukkende støttes på aftaler (afsnit 4.5.1.) eller
- ansvar for skader på genstande, som en af de sikrede har til brug eller har brugt, lån, leje, befordring, bearbejdelse behandling, opbevaring, sat sig i besiddelse af eller på anden måde har i sin varetægt (afsnit 4.5.11.).

Kunden har derfor ikke forsikringsdækning for den lånte iPad.

Principielle betragtninger:

Det er vores opfattelse, at vi ikke kan som forsikringsselskab kan forpligtes af aftalen mellem kunden og ... Gymnasium (bilag 2), hvor kunden ved aftale påtager sig et udvidet ansvar for iPad'en. Det følger af aftaleretlige principper, at alene de direkte aftaleparter kan forpligtes af en aftale, og at sådanne aftaleparter ikke gyldigt kan forpligte en udenforstående tredjemand ved et aftalegrundlag, som denne ikke har accepteret eller haft indflydelse på i øvrigt.

Sagen rejser derfor det principielle spørgsmål, om dækningsomfanget i en forsikringsaftale - i strid med gældende ret og vores forsikringsbetingelser i øvrigt - kan udvides ved kundens blotte aftale om at påtage sig et ansvar, der ikke er taget højde for i forsikringsdækningen. Det er vores opfattelse, at kundens dispositioner i den forbindelse ikke kan forpligte os eller udvide dækningsomfanget af kundens familieforsikring. Hvis det måtte være tilfældet, er konsekvensen, at vi som forsikringsselskab bliver påført dækning for blandt andet for udvidet ansvar, når vores kunder ved aftaler påtager sig ansvar fx for lånte genstande. Denne risiko er der ikke taget højde for ved prisfastsættelsen af kundens familieforsikring eller vores risikovurdering i øvrigt.

Vi har positivt undtaget dækning for ansvar, der udelukkende støttes på aftaler (forsikringsbetingelserne afsnit 4.5.1.) netop for at sikre, at vi ikke påføres et dækningsomfang, som vi ikke kan kontrollere og for at imødegå den forøgede risiko for forsikringsssvig, som automatisk vil indtræde, hvis kunder kan aftale sig til udvidet dækningsomfang. Vi understreger, at der i den konkrete sag ikke foreligger forsikringsssvig, men synspunktet er aktuelt for så vidt angår den principielle problematik, sagen rejser.

Det er samtidig vores opfattelse, at det forhold, at skoler overvælter ansvar på vores kunden, kan stride mod almindelige retsgrundsætninger om forbrugerbeskyttelse, hvor der normalvist er præceptive regler, som begrænser aftaleindhold, som kunderne ikke kan overskue konsekvenserne af ved aftaleindgåelsen. Det bør ikke overlades til forsikringsselskaberne at vurdere gyldigheden af sådanne aftaleforhold.

Vi fraråder altid vores kunder at påtage sig aftalemæssige ansvarsforpligtelser, uden at have søgt anden rådgivning fx ved advokat. Det gælder også i situationer som den foreliggende, hvor der er tale om, at kommunerne er forpligtet til at stille undervisningsmateriale vederlagsfrit til rådighed for eleverne. iPad'en må sidestilles med andre undervisningsmaterialer, som fx skolebøger, som heller ikke er omfattet af forsikringsdækningen. Det må være skolernes

ansvar, som ejere at sikre behørig forsikringsdækning for deres iPads. Det bemærkes i den henseende, at der er stor risiko for skader på en skole iPad, som børn bringer til og fra skole, ligesom de er langt mere tyvetækkelige.

Undskyldelige omstændigheder:

Vi finder ikke, at der i sagen foreligger undskyldelige omstændigheder eller fortolkningstvivel om vores forsikringsvilkår, som konkret kan begrunde, at den stjålne iPad skal omfattes af dækningen på kundens familieforsikring.

Det fremgår af aftalen mellem kunden og ... Gymnasium (bilag 2), at kunden bør sikre, at ansvaret er dækket af familieforsikringen. ... Gymnasium har således ved aftaleindgåelsen, opfordret kunden til at sikre sine forsikringsforhold i forbindelse med lån af iPad'en. Kunden har ikke rettet henvendelse til os for at få afklaret, om familieforsikringen omfatter en lånt iPad."

I brev af 17/3 2014 fra klagernes advokat til nævnet hedder det bl.a.:

"Alm. Brand henviser i sit indlæg af 18. februar 2014 til forsikringspolicens afsnit 4.5.1 samt 4.5.11, som begrundelse for at Alm. Brand ikke vil dække tyveriet af de omhandlede undervisningsmaterialer. Afsnit 4.5.1 og 4.5.11 vedrører dog kun klagernes ansvarsforsikring, jf. forsikringspolicens indholdsfortegnelse. Tidligere har Alm. Brand alene henvist til afsnit 2.1., som vedrører klagernes indboforsikring, jf. forsikringspolicens indholdsfortegnelse.

På den baggrund må det antages, at Alm. Brand nu kun tager stilling til, hvorvidt tyveriet er omfattet af klagernes ansvarsforsikring - og ikke som tidligere klagernes indboforsikring.

...

Alm. Brand gør herudover gældende, at klagers datter bærer risikoen for den omhandlede iPad som følge af en aftale mellem ... Gymnasium og klagers datter. Dette er som tidligere anført ikke korrekt. Klagernes datter bærer risikoen for de omhandlede undervisningsmaterialer allerede som følge af dansk rets almindelige grundsætning i Danske Lov 5-8-1. At ... Gymnasium vælger at indgå individuelle aftaler med samtlige elever understreger blot dette udgangspunkt, og tjener samtidig til at oplyse eleverne om denne risiko, således at eleverne har mulighed for at undersøge, hvorvidt de er dækket af en indboforsikring. Aftalen udvider således ikke forsikringens dækningsområde og bør ikke komme de enkelte elever til skade.

Det er helt sædvanlig praksis, at skoler udlåner undervisningsmateriale til sine elever, således at eleverne bærer risikoen herfor. Se i den forbindelse vedlagte bilag A, som består af en række aftaler mellem forskellige skoler og elever vedr. iPads.

...

Det strider heller ikke mod '*almindelige retsgrundsætninger om forbrugerbeskyttelse*', at eleverne gratis kan låne undervisningsmaterialer. Alm. Brand opfordres i den forbindelse til at specificere, hvilke regler om forbrugerbeskyttelse, som der henvises til. Tværtimod bør netop et forbrugersynspunkt føre til, at tvivl om forsikringsvilkårene skal fortolkes til fordel for forbrugerne af forsikringen - i dette tilfælde klagerne. Dette følger også af den almindelige koncipistregel."

Selskabet har i brev af 14/4 2014 til nævnet supplerende gjort gældende:

"Vi skal præcisere, at forsikringsdækning i sagen er afvist, da iPaden ikke tilhører klager. Klager har lånt iPaden af skolen til brug for undervisningen. Lånet sker derfor både i skolen og i klagers interesse, og derfor er ejeren af iPaden (skolen) ikke omfattet af klagerens familieforsikring for så vidt angår iPaden. (Se Dansk Forsikringsret, Jurist- og Økonomforbundets

5.

85614

Forlag, 9. udgave side 746). Skolen må derfor henholde sig til egen forsikring - eller egen dækning, hvis skolen er selvforsikret.

Det følger derfor af helt sædvanlig praksis og fortolkning, at iPaden ikke falder ind under familieforsikringen, som en del af klagers øvrige indbogenstande. Dette gælder i øvrigt, uanset om klager bærer risikoen for iPaden efter DL 5-8-1, aftalen med skolen eller på andet grundlag.

Spørgsmålet er herefter, hvorvidt tyveriet af iPaden omfattes af dækning under afsnittet om ansvar på klagers familieforsikring. Klager ses ikke at have handlet på en sådan måde, at det medfører et erstatningsansvar overfor skolen. Der er således heller ingen forhold, som støtter, at iPaden efter en ansvarsvurdering skal dækkes på klagers familieforsikring. Dette forhold vurderer vi, at parterne er enige om.

...

Vi fastholder som tidligere anført, at klager ikke ved sin aftale med skolen, kan udvide sin forsikringsdækning til også at omfatte skolens iPad ansvar, hverken som almindeligt indbo eller som en ansvarsdækning.

Vi er enige i klagers synspunkter om, at det er sædvanligt, at skolemateriale udlånes til elever. Vi er imidlertid ikke enige i klagers synspunkt om, at eleverne derved bærer risikoen for skolematerialet. Klager har i den henseende henvist til sagens bilag A. Imidlertid fremgår det klart af første side i bilag A, at en elev ved lån af en iPad eller MacBook er forpligtet til at deltage i en forsikringsordning med en egenbetaling på 300 kr.. Det er samtidig anført, at der er tale om et erstatningsansvar for udlånte undervisningsmaterialer.

Andre steder i bilag A er det anført, at en skoleudlån iPad kan være omfattet af en familieforsikring, men låntageren opfordres til at undersøge dette og alternativt tegne behørig forsikringsdækning. Vi finder derfor ikke, at det fremlagte bilag A understøtter klagers sag."

Klagernes advokat har i brev af 12/5 2014 bl.a. anført:

"Det er klagernes opfattelse, at udlånet af iPads udelukkende er sket i elevernes interesse, med henblik på at styrke de enkelte elevers læringsproces. Udlånet er også sket med henblik på at gøre adgangen til teknologiske hjælpemidler hos de enkelte elever lige til trods for de enkelte elevers socialøkonomiske baggrund. Under udlånet er det alene eleverne, som har brugsret og adgang til de omhandlede iPads, og eleverne får efter studiets ophør lov til at beholde den udlånte iPad uden betaling herfor.

Hvis Alm. Brand ønsker at undtage lånte genstande fra forsikringsdækningen, bør dette følge klart af forsikringsvilkårene, hvilket også ofte er tilfældet i praksis.

Alm. brand gør derudover gældende, at bilag A ikke er relevant i sagen. Dette bestrides. Bilag A belyser, at udlån af iPads til elever er helt sædvanligt. Bilag A understøtter og informerer derudover de enkelte elever om det almindelige udgangspunkt efter Danske Lovs 5-8-1, hvorefter udlånet netop sker for låntagers risiko. Det er uden betydning, at enkelte skoler opfordrer eleverne til at tjekke, hvorvidt de er omfattet af en indboforsikring, mens andre tilbyder en egen 'forsikringsordning'. Når nogle skoler tilbyder egen 'forsikringsordning' kan det eksempelvis skyldes, at skolen ikke ønsker at risikere og/eller føre tilsyn med hvorvidt, at de enkelte elever ikke har tegnet en familie-/indboforsikring, at de enkelte elevers indboforsikring klart undtager dækning for lånte genstande samt at dækningen ophører i løbet af skoleperiodens 3 år."

I selskabets brev af 23/6 2014 til nævnet hedder det bl.a.:

"Klagers advokat gør i sit indlæg af 12. maj 2014 gældende, at det alene er klagers datter, som har brugsretten og adgang til den udlånte Ipad. Vi er ikke uenige med klager i, at eleven har en interesse i at låne iPad'en. Da der imidlertid er tale om udlånt undervisningsmateriale, sker udlånet både i skolen og elevens interesse.

...

Klagers advokat gør gældende, at klagers datter får lov til at beholde den udlånte Ipad efter studiets ophør uden betaling herfor. Dette er ikke korrekt, da klagers datter låner iPad'en for en periode på tre år, og skal derefter tilbagelevere den efter endt studie jf. aftalen mellem klagerens datter og ... Gymnasium (bilag 2) hvori det er anført: '(...) Når I bliver student i 3.g, skal I returnere din Ipad til skolen.'

...

Det synspunkt, at skolerne opfordrer låntageren til at undersøge, hvorvidt en skoleudlånt Ipad er omfattet af en familieforsikring, er relevant for sagen, da det er et udtryk for, at skolerne ved at, tilstedeværelsen af en familieforsikring ikke automatisk medfører, at en skoleudlånt Ipad er omfattet af familieforsikringen.,

...

Muligheden for at tegne sådanne særskilte iPad-dækninger kan som anført af klagers advokat ikke betragtes som en helgardering af låntageren. Dette fordi, at såfremt en låntager allerede måtte have en dækning for iPad'en på sin familieforsikring, vil der ved et sådan tilkøb af særskilt dækning være tale om dobbeltforsikring. Det strider mod intentionen bag forsikrings-systemet, at kunden skal have nødvendige udgifter til forsikringsdækninger, som ikke er nødvendige, fordi kundens behov allerede er dækket."

Klagernes advokat har i brev af 28/7 2014 til nævnet bl.a. anført:

"Det er korrekt, at eleverne ifølge bilag 2 skal aflevere iPads tilbage til skolen efter endt uddannelse. Dette vilkår har ... Gymnasium dog efterfølgende frafaldet, og den nye praksis er, at eleverne beholder lånte iPads efter afslutning af uddannelsen. Den nye praksis er eleverne indtil videre blevet bekendtgjort mundtligt. Skriftlig dokumentation kan indhentes fra ... Gymnasium ved skolestart 4. august 2014. Dokumentation vil blive eftersendt."

I selskabets brev af 7/8 2004 til nævnet fremgår det bl.a.:

"Vi finder klagers argument om ejerforholdet er nyt i sagen. Imidlertid finder vi ikke argumentet relevant i sagen, da det afgørende for vurderingen af ejerforholdet er skadetidspunktet.

Uanset om ejerforholdet tilgår låntager ved endt lånetid eller ej er dette forhold underordnet for bedømmelsen, idet overdragelsen af ejerforholdet sker senere end skadetidspunktet.

Da skadetidspunktet er afgørende for vurderingen af ejerforholdet og herefter hvorvidt iPad'en er omfattet af indboforsikringen, er det skolen, som ejer af iPad'en på skadetidspunktet, der er forpligtet til at forsikre iPad'en. Vi kan derfor ikke være enige i klagers synspunkt om, at lånet alene sker i låntagers interesse. Allerede fordi klagers argument omkring skolens praksisændring er irrelevant for sagens bedømmelse, finder vi ikke grundlag for, at Nævnet skal udsætte behandling af sagen yderligere."

Klagernes advokat har i brev af 13/8 2014 bl.a. anført:

"Det er helt sædvanligt, at eleverne på gymnasier selv betaler dele af undervisningsmateriale, herunder lommeregner, ordbøger, kopier m.v. Det er også helt sædvanligt, at skolerne

har en forventning om, at eleven selv har en computer. Disse undervisningsmaterialer køber eleverne i egen interesse og for egen regning. Den teknologiske udvikling indebærer, at teknologiske hjælpemidler i stigende grad bruges i undervisning. ... Gymnasium valgte at betale for iPads, blandt andet fordi en egenfinansiering heraf kan sætte et stort pres på elevernes økonomi. Skolens finansiering fremfor egenfinansiering ændrer dog ikke på, at udlånet sker i elevens interesse - ligesom eksempelvis eget køb af en lommeregner.

Jeg skal hermed præcisere, at ... Gymnasium endnu ikke har taget stilling til, om ... Gymnasium vil kræve iPads retur fra eleverne efter endt studentereksamen. Som bilag 7 i sagen fremlægges således en underskrevet erklæring fra uddannelsesleder af ... Gymnasium, ... Af erklæringen fremgår, at eleverne har den fulde brugsret til iPads, samt at det endnu er uvist, om eleverne skal tilbagelevere iPads efter endt studentereksamen."

I selskabets brev af 7/10 2014 til nævnet fremgår det bl.a.:

"Indboforsikring

Vi har afvist dækning af såvel skolebøger som iPad på klagerens indboforsikring, da det klart følger af forsikringsbetingelsernes afsnit 2.1, at 'forsikringen omfatter indbo og andre private ejendele, som er anført i dækningskemaet, og som sikrede ejer eller i øvrigt bærer risikoen for.'

Da iPaden og skolebøgerne er udlånt af ... Gymnasium, der ejer genstandene, er de ikke omfattet af klagerens indbo eller andre private ejendele. Spørgsmålet er herefter, om genstandene falder ind under indbodækningen som genstande, som klageren bærer risikoen for i øvrigt.

Vi er enige med klagerens advokat i, at såfremt et lån sker alene i låntagerens interesse, bærer denne som udgangspunkt risikoen for genstandene. Dette udgangspunkt gælder imidlertid ikke, hvis udlånet sker i ejerens interesse, eller udlånet sker i en mellem parterne gensidig interesse.

Vi fastholder det tidligere anførte, hvorefter at udlånet af skolebøger og iPaden minimum sker i gensidig interesse, dels fordi ... Gymnasium har pligt til at stille undervisningsmateriale til rådighed, dels fordi ... Gymnasium har oprettet en iPad-klasse, hvor meningen netop er, at undervisningen sker ved brug af de udlånte iPads, og dels fordi det generelt ... Gymnasium har truffet et valg om, at undervisningen baseres på brug af iPads. Det forhold, at eleverne - herunder klageren - har den fulde brugsret til de udlånte genstande ændrer ikke ved, at udlånet som minimum sker i gensidig interesse.

Synspunktet støttes blandt andet af Ankenævnets praksis af 2. april 2013 i AKF 83.252, hvor en cykel, der var stillet til rådighed for en arbejdstageren som led i en bruttolønsordning, ikke var omfattet af arbejdstagerens indboforsikring ved tyveri af cyklen. Det var således arbejdsgiveren, der bar risikoen for cyklen, uagtet at arbejdstageren havde såvel den fulde brugsret, samt retten til at overtage cyklen ved udløbet af bruttolønsordningen.

...

Undervisningsministeriet/Ombudsmanden

Det følger endvidere af udtalelse fra Undervisningsministeriet af 24. marts 2014 side 2 jf. bilag D vedrørende skolebøger og iPads i folkeskolen, at: 'Heraf følger, at udgangspunktet er, at alle undervisningsmidler, der er nødvendige for at gennemføre en undervisning i overensstemmelse med folkeskolelovens bestemmelser, skal stilles gratis til rådighed af kommunen. Hvis undervisningen baserer sig på, at eleverne anvender en tablet, skal skolen stille tablets gratis til rådighed for de elever, som ikke ønsker at bruge deres eget udstyr.'

Og på samme side: 'Folkeskoleloven indeholder ikke bestemmelser om erstatning for skader, der måtte ske på undervisningsmidler, imens de er udlånt til eleverne. Spørgsmålet må derfor løses efter dansk rets almindelige regler om erstatning. Kommunalbestyrelsen eller skolens leder kan ikke ved aftale eller lignende pålægge elever eller forældre erstatningsansvar i videre omfang, end hvad der følger af dansk rets almindelige regler om erstatning.'

Undervisningsministeriet konkluderer herefter på side 4f: 'Det er kommunalbestyrelsens og skolelederens ansvar, at det kommunikeres klart og tydeligt til forældrene, at de ikke kan pålægges erstatningsansvar udover, hvad der følger af dansk rets almindelige regler om erstatning uden for kontrakt, samt at det er frivilligt, om de vil underskrive et sådant dokument.' og på side 5: '(...) Den omstændighed, at tablets bl.a. adskiller sig fra skolebøger ved at have en væsentligt højere værdi, og ved i højere grad at være disponeret for skader, som kan være dyre at få udbedret, ændrer efter Undervisningsministeriets vurdering ikke på ovenstående.'

Undervisningsministeriet henviser i udtalelsen til to udtalelser afgivet af Ombudsmanden under hhv. j.nr. 2009-4267-710/VL5 og j.nr. 2010-4773-7109, som fremlægges som bilag E og F.

...

Udtalelserne vedrører folkeskolerne og folkeskoleloven, men principperne er ligeledes gældende for gymnasier, da det følger af bekendtgørelse om elevers og kursisters betaling for undervisningsmidler i de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne (BEK nr. 1711 af 20. december 2006) § 1, at elevernes egenbetaling til undervisningsmidler maksimalt må udgøre 2.500 kr. under studiet.

...

Varetægt

I afsnit 4.5.11 fremgår det, at ansvar for skader på genstande, som en af de sikrede har til brug eller har brugt, lån, leje, befordring, bearbejdelse, behandling, opbevaring, sat sig i besiddelse af eller på anden måde har i varetægt ikke er omfattet af ansvarsforsikringen. Undtaget er dog ansvar for skade på indbo, som den sikrede har til lån eller leje, dækket i indtil 1 måned fra overtagelsen.

Ansvarsforsikringen dækker derfor ikke tyveri af skolebøger og iPaden.

På baggrund af det ovenfor anførte vedrørende indboforsikringen, er det vores opfattelse, at der ikke er tale om et lån i forsikringsmæssig forstand, da ... Gymnasium har pligt til at stille undervisningsmaterialet til rådighed, og dette sker i skolens interesse.

Hvis Ankenævnet mod forventning måtte komme til det resultat, at der er tale om et lån af skolebøger og iPaden til klagerens datter, er dette sket for en længere periode end 1 måned, allerede derfor er genstandene undtaget fra ansvarsdækningen."

Klagerens advokat har i brev af 11/11 2014 til nævnet bl.a. anført:

"Alm. Brand anfører, at den fremlagte udtalelse fra Undervisningsministeriet (bilag D) skulle stride imod dette synspunkt. Det er ikke korrekt.

Undervisningsministeriet tager i sin besvarelse alene stilling til, om det er i overensstemmelse med folkeskoleloven, at skoler anmoder forældre om at underskrive en aftale, hvorefter 'forældrene overtager risikoen for en af skolen udleveret tablet'. Besvarelsen vedrører såle-

des ikke spørgsmålet om, hvad der gælder efter dansk rets almindelige regler om erstatningsansvar:

'Kommunalbestyrelsen eller skolens leder kan ikke ved aftale eller lignende pålægge elever og forældre erstatningsansvar i videre omfang, end hvad der følger af dansk rets almindelige regler om erstatning. Dansk rets almindelige regler om erstatning henhører ikke under Undervisningsministeriets ressortområde.'

...

Undervisningsministeriets udtalelse adskiller sig også fra denne sag ved, at eleverne i 1f på ... Gymnasium selv frit kunne vælge at være en del af IT-klassen. Hvis de enkelte elever ikke var interesserede i at blive undervist ved brug af iPads, kunne eleverne - i modsætning til de omhandlede folkeskoleklasser - vælge en almindelig gymnasieklasse uden undervisning ved iPads. Ordningen var således i denne sag præget af frivillighed og lånet alene motiveret af egen interesse fra elevernes side.

At låntager bærer risikoen for lånte genstande, samt at der som udgangspunkt er forsikringsdækning herfor, fremgår også af citaterne af advokat ... fra Forsikring & Pension, som er gengivet i artiklen fremlagt af Alm. Brand (bilag G):

'Det er ligesom dine andre personlige ting, man tager med hen i skolen - går de i stykker, er der ikke andre end dig selv, der er ansvarlig for det ... Hver tiende dansker har nemlig ikke nogen forsikring - og for dem skal udstyret dækkes af egen lomme'.

Klagers synspunkter understøttes herudover af Ankenævnets praksis.

I sin kendelse af 9. april 2001 (sag nr. 45.053) forholder Ankenævnet sig til, hvornår et udlån 'udelukkende' er i låntagers interesse.

...

Skulle nævnet komme frem til, at lånet ikke er sket udelukkende i klagers (datters) interesse og for klagers risiko, henvises til Ankenævnets praksis, hvorefter der - i strid med Undervisningsministeriets opfattelse - kan aftales et skærpet ansvarsgrundlag (se eksempelvis kendelserne i sag nr. 50.819 af 27. marts 2000, sag nr. 63.289 af 22. november 2004 samt forudsætningsvist sag nr. 83.252 af 2. april 2013). Det objektive ansvarsgrundlag må således som minimum følge af aftalen fremlagt som sagens bilag 2."

I brev af 26/11 2014 fastholdt selskabet sin vurdering af sagen.

I udtalelse af 17/1 2012 fra Folketingets Ombudsmand fremgår det bl.a.:

"Det er kommunen/skolen der bestemmer hvilket materiale der skal bruges for at gennemføre undervisningen, og skolen udleverer undervisningsmaterialet til eleven som ikke har indflydelse på hvilket materiale han eller hun modtager. Skolen er således efter loven forpligtet til at udlevere materialet, og eleven er forpligtet til at modtage det

På den baggrund mener jeg ikke der kan være tale om kontraktsansvar. Der må efter min opfattelse i stedet være tale om et deliktsansvar - det vil sige erstatning *uden for* kontrakt.

Det må bl.a. indebære at DL 5-8-1 om lån til brug (altså i kontraktforhold) ikke kan finde anvendelse. Efter den bestemmelse er en låntager objektivt ansvarlig for at tilbagelevere den

10.

85614

lånte ting i uskadt stand. Om DL 5-8-1: Se bl.a. Bernhard Gomard, Obligationsret, 2. del, s. 228.

Det antages i øvrigt at bestemmelsen i DL 5-8-1 kun gælder for myndige personer, dvs., personer over 18 år. Det følger af landsretsdommene i Ugeskrift for Retsvæsen 1923.395V og 1933.792Ø. Landsretten udtalte således at den særlige ansvarsregel i DL 5-8-1 må antages at have som forudsætning at låntageren er myndig, og at der derfor alene bliver tale om erstatningsansvar hvis det følger af de almindelige erstatningsregler, dvs., en culpabedømmelse.

...

Erstatning for bortkomne skolebøger må bedømmes på grundlag af dansk rets almindelige regler om erstatning uden for kontraktforhold. Det er dansk rets almindelige ansvarsgrundlag der finder anvendelse - dvs. culpareglen.

...

Det har betydning for elevens erstatningsansvar om skolebøgerne er forsikret fra kommunens side. Hvis det er tilfældet, er eleven nemlig kun erstatningsansvarlig hvis han/hun har handlet forsættligt eller groft uagtsomt."

Forsikring og Pension har rettet henvendelse til Undervisningsministeriet med henblik på en redegørelse for ministeriets opfattelse af folkeskolers praksis med at anmode forældre om at underskrive aftaler, hvorefter de overtager risikoen for en af skolen udleveret tablet, såsom en iPad. Undervisningsministeriet har i brev af 24/3 2014 til Forsikring og Pension bl.a. oplyst:

"Heraf følger, at udgangspunktet er, at alle undervisningsmidler, der er nødvendige for at gennemføre en undervisning i overensstemmelse med folkeskolelovens bestemmelser, skal stilles gratis til rådighed af kommunen. Hvis undervisningen baserer sig på at eleverne anvender en tablet, skal skolen stille tablets gratis til rådighed for de elever, som ikke ønsker at bruge deres eget udstyr.

...

Folkeskoleloven indeholder ikke bestemmelser om erstatning for skader, der måtte ske på undervisningsmidler, imens de er udlånt til eleverne. Spørgsmål herom må derfor løses efter dansk rets almindelige regler om erstatning. Kommunalbestyrelsen eller skolens leder kan ikke ved aftale eller lignende pålægge elever og forældre erstatningsansvar i videre omfang, end hvad der følger af dansk rets almindelige regler om erstatning. Dansk rets almindelige regler om erstatning henhører ikke under Undervisningsministeriet ressortområde.

...

Undervisningsministeriet finder, at det er de samme regler om erstatning uden for kontrakt, som gælder i spørgsmål om erstatning for øvrige bortkomne eller beskadigede undervisningsmidler end bøger, herunder tablets.

Som anført kan kommunalbestyrelsen eller skolelederen ikke ved aftale eller på anden måde pålægge eleverne eller forældrene erstatningsansvar i videre omfang, end hvad der følger af dansk rets almindelige regler om erstatning uden for kontrakt. Dette betyder ikke, at det vil være i strid med folkeskoleloven, hvis en skoleleder anmoder forældre om at underskrive et dokument, af hvilket det fremgår, at forældrene skal erstatte skader på undervisningsmidler herunder tablets i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler om erstatning uden for kontrakt. Et sådant dokument vil kunne bruges som dokumentation for, at forældrene er

11.

85614

blevet vejledt om det erstatningsansvar, der påhviler dem, når eleverne låner undervisningsmidler af skolen.

...

Den omstændighed, at tablets bl.a. adskiller sig fra skolebøger ved at have en væsentligt højere værdi, og ved i højere grad at være disponeret for skader, som kan være dyre at få udbedret, ændrer efter Undervisningsministeriets vurdering ikke på ovenstående."

I fællesbestemmelserne for familieforsikringen hedder det bl.a.:

"1.1. Hvem dækker forsikringen?

Sikrede er:

1.1.1.

Forsikringstageren og hans/hendes husstand.

Husstanden omfatter de familiemedlemmer, der bor hos forsikringstageren, herunder plejebørn og personer, der er gift med eller lever i fast parforhold med forsikringstageren, eller hans/hendes hjemmeboende børn. Bofællesskaber, der består af maksimalt 2 personer, sidestiller vi med fast parforhold.

Det er dog en betingelse, at disse personer er tilmeldt Folkeregisteret på forsikringstagerens adresse."

...

I forsikringsbetingelserne for indboforsikringen hedder det bl.a.:

2.1. Hvilke genstande omfatter forsikringen?

Forsikringen omfatter indbo og andre private ejendele, som er anført i dækningskemaet, og som sikrede ejer eller i øvrigt bærer risikoen for.

...

2.5.4.3.3. Særlige elektriske apparater

Særlige elektriske apparater, der udelukkende er til privat brug.

'Særlige elektriske apparater' omfatter:

Computere med tilbehør (herunder monitor, tastatur, modem, mus, computer inkl. standardprogrammer, printer, joystick, tapestation, cd-rom og diskettstation), spillekonsoller, mobiltelefoner og mobilt navigationsudstyr, elektriske musikinstrumenter, walkie-talkier og radioamatørudstyr og tilbehør til de nævnte genstande.

..."

I forsikringsbetingelserne for Ansvarsforsikringen hedder det blandt andet:

"4.2. Hvornår er man ansvarlig?

Efter dansk ret er man normalt juridisk ansvarlig, når man ved fejl eller forsømmelse er skyld i den skete skade. Denne hovedregel/skyldregel, står ikke i nogen lov, men er opstået efter århundreders retspraksis.

Er skadevolder uden skyld i skaden, kaldes skaden hændelig, og for hændelige skader er man ikke ansvarlig. Derfor må skadelidte i en sådan situation selv bære tabet.

...

4.3 Hvilket ansvar dækker forsikringen?

Forsikringen dækker det juridiske erstatningsansvar, de sikrede som privatpersoner pådrager sig i forsikringstiden for skade på person eller ting (herunder dyr).

...

4.5 Hvad dækker forsikringen ikke?

4.5.1. Aftaler

Ansvar der udelukkende støttes på aftaler.

...

4.5.11. Varetægt

Ansvar for skader på genstande, som en af de sikrede har til brug eller har brugt, lån, leje, befordring, bearbejdelse, behandling, opbevaring, sat sig i besiddelse af eller på anden måde har i varetægt.

Dog er ansvar for skade på indbo, som sikrede har til lån eller leje, dækket i indtil 1 måned fra overtagelsen. For sådan skade gælder en selvrisko på 10 % af skadens beløb, dog mindst 500 kr."

Nævnet udtaler

Indboforsikringen

I henhold til forsikringsbetingelserne dækker forsikringen indbo og andre private ejendele, som sikrede ejer eller i øvrigt bærer risikoen for.

Nævnet finder indledningsvist at måtte lægge til grund, at både iPaden og skolebøgerne, der blev stjålet den 27/9 2013 fra skoletasken, tilhørte gymnasiet.

Afgørende for, om den stjalne iPad og skolebøgerne er omfattet af indboforsikringen, er herefter om klageren bærer risikoen for effekterne.

Klagerne har gjort gældende, at de både som følge af kontrakten med skolen og DL 5-8-1 bærer risikoen for den udlånte iPad, og at selskabet derfor skal yde dækning.

13.

85614

Klagerne har vedrørende 5-8-1 blandt andet henvist til, at det er datteren, der har valgt at gå i en særlig IT-klasse, at hun har den fulde brugsret over den lånte iPad, og at denne er udlånt med henblik på at styrke hendes læringsproces.

DL 5-8-1 hjemler efter retspraksis et objektivt ansvar for låntager, hvis lånet udelukkende er sket i låntagerens interesse. Såfremt lånet ikke sker udelukkende i låntagers interesse, finder de almindelige regler om erstatningsansvar – herunder culpareglen – uden for kontrakt anvendelse.

Det fremgår af § 1 i bekendtgørelse om elevers og kursisters betaling for undervisningsmidler i de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne, at "Udgifterne til undervisningsmidler på de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser afholdes af institutionen." Nævnet finder, at princippet i denne bestemmelse er tilsvarende det i § 2, stk. 1, i folkeskoleloven nævnte, hvor det bl.a. fremgår, at "Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen."

Folketingets Ombudsmand har i sin udtalelse af 17/1 2012 vedrørende folkeskoleloven anført, at DL 5-8-1 om lån til brug ikke finder anvendelse på det af skolen udlånte undervisningsmateriale. Ombudsmanden har bl.a. henvist til, at "Det er kommunen/skolen der bestemmer hvilket materiale der skal bruges for at gennemføre undervisningen, og skolen udleverer undervisningsmateriale til eleven som ikke har indflydelse på hvilket materiale han eller hun modtager. Skolen er således efter loven forpligtet til at udlevere materialet, og eleven er forpligtet til at modtage dette."

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at samme betragtninger som ovenstående finder anvendelse i nærværende sag, hvor skolen på baggrund af ovenstående må anses for at have forpligtet sig til at udlåne en iPad til brug for det tilbudte undervisningsforløb. Nævnet finder, at det forhold, at klagerens datter selv valgte en særlig IT-studieretning, der blev tilbudt af skolen, ikke medfører, at udlånet af en iPad udelukkende har været i hendes interesse. Nævnet finder på denne baggrund, at DL 5-8-1 ikke medfører, at klagerne har båret risikoen for tyveriet for bøgerne og iPaden.

14.

85614

Spørgsmålet er herefter, om klagerne som følge af den indgåede kontrakt bærer risikoen for tyveriet af iPaden.

Det fremgår af den udaterede kontrakt med skolen vedrørende udlånet af iPaden, der er underskrevet af klagerne, at "Hvis din iPad bliver væk, bliver stjålet eller går i stykker (hvis du taber den, den bliver våd eller lignende) skal du selv dække det. Sørg for at du er dækket af din forsikring."

Undervisningsministeriet har i brev af 24/3 2014 til Forsikring og Pension bl.a. udtalt, at "Folkeskoleloven indeholder ikke bestemmelser om erstatning for skader, der måtte ske på undervisningsmidler, imens de er udlånt til eleverne. Spørgsmål herom må derfor løses efter dansk rets almindelige regler om erstatning. Kommunalbestyrelsen eller skolens leder kan ikke ved aftale eller lignende pålægge elever og forældre erstatningsansvar i videre omfang, end hvad der følger af dansk rets almindelige regler om erstatning."

I bekendtgørelse om elevers og kursisters betaling for undervisningsmidler i de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne er der ikke bestemmelser om erstatning for skader på udlånte undervisningsmidler.

Nævnet finder på denne baggrund, at selskabet har godtgjort, at kontraktens vilkår om, at klagerne bærer tyveririsikoen for iPaden er ugyldigt, da vilkåret går videre end dansk rets almindelige regler om erstatning.

Nævnet finder herefter, at den af skolen udlånte iPad og skolebøgerne ikke kan anses for at være private ejendele, som klagerne eller deres datter bærer risikoen for, jf. forsikringsbetingelsernes punkt. 2.1. Under henvisning hertil finder nævnet ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at yde dækning.

15.

85614

Ansvarsforsikringen

Selskabet har som begrundelse for at afvise at yde forsikringsdækning for de stjålne skolebøger og den stjålne iPad i henhold til klagernes ansvarsforsikring anført, at "Klager ses ikke at have handlet på en sådan måde, at de medfører et erstatningsansvar overfor skolen", og at forsikringen ikke dækker ansvar, der er baseret på aftaler - såsom lånekontrakten med skolen - eller ansvar for skader på genstande, som den sikrede har til lån, bortset fra den 1. måned efter overtagelsen af den lånte genstand.

Som anført ovenfor lægges det til grund, at udlånet af iPaden ikke udelukkende er sket i klagernes datters interesse, og at DL-5-8-1 derfor ikke finder anvendelse. Som følge heraf finder nævnet, at ansvarsdækningen ikke omfatter den udleverede iPad. Hertil kommer, at tyveriet fandt sted mere end en måned, efter at skolen havde udleveret skolebøgerne og iPad'en. Nævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere selskabets afvisning af at yde dækning i henhold til ansvarsforsikringen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagerne får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftets rigtighed bekræftes

Carsten Sennels